

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 437/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen huoltovarmuuden toteutumisesta STM:n hallinnonalalla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Atte Kalevan /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 437/2022 vp:

Mihin toimiin ministeriössä ja hallinnonalalla on koronavirukseen jälkeen ryhdytty varautumisen parantamiseksi,

millaisia häiriöitä terveydenhuoltojärjestelmän logistiikka kestää, millaisia järjestelyjä alalla on häiriötilanteita varten ja miten pitkien toimitusketjujen aiheuttamia ongelmia kyetään hallitsemaan,

onko ministeriöllä käsitystä kotimaisen teollisuuden mahdollisuuksista lisätä korvaavaa tuotantoa kansainvälisten saatavuusongelmien ilmetessä,

miten hallitus aikoo varmistaa yliopistosairaaloiden riittävän rahoituksen, jotta niillä on tosiasiallisesti mahdollisuudet vastata riittävin valmiusresurssein suuronnettomuuksiin ja kriiseihin ja

mihin toimiin ministeri aikoo ryhtyä, jotta hallinnonala kykenee kantamaan vastuuta väestön terveydestä ja ammattilaisten toimintaedellytyksistä arjessa, mutta myös häiriötilanteissa sekä poikkeus- tai kriisioloissa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla ja palvelujärjestelmässä on toteutettu koronapandemian aikana ja toteutetaan edelleen merkittäviä varautumisen parantumiseen liittyviä muutoksia. Vuonna 2021 terveydenhuoltolakiin ja sosiaalihuoltolakiin tehtiin muutoksia (terveydenhuoltolaki 42 a § ja sosiaalihuoltolaki 33 b-e §), joiden avulla yhtenäistettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän tilannekuvan luomista ja valmiussuunnittelua. Kyseiset säädösmuutokset on toimeenpantu yhdessä palvelujärjestelmän ja hallinnonalan kanssa. Näiden muutosten mukainen viiden yhteistyöalueen malli kaikkien hyvinvointialueiden varautumisen tukemisessa on myös sisällytetty lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (luku 7). Sosiaali- ja ter-

veysministeriössä valmistellaan parhaillaan sote-järjestämislakiin liittyviä valtioneuvoston asetuksia, joilla annetaan tarkempia säännöksiä häiriötilanteisiin varautumisesta tulevilla hyvinvointialueilla.

Lakisääteinen poikkeusolojen sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta on tehnyt vuodesta 2019 lähtien toimialan varautumisen analysointia ja esityksiä, joilla varautumista parannetaan. Toimenpiteistä esimerkkinä voidaan mainita valtakunnallinen materiaallinen varautuminen, jossa keskeisessä roolissa on viiden yliopistollisen sairaanhoitopiirin logistiikkakeskuksen ja Huoltovarmuuskeskuksen yhteistyö sekä suunnittelutyössä että hankintojen toteutuksessa. Poikkeusolojen neuvottelukunnan työssä on keskitytty myös esimerkiksi valtakunnalliseen lääkehuoltovarmuuteen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kykyyn toimia erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Tällä yhteistyöllä varaudutaan logistiikkaketjujen häiriötilanteisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö on ollut myös mukana yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa liittyen kotimaisen teollisuuden kanssa tehtyihin sopimuksiin tuotantovarouksista.

Valtiovarainministeriön valmisteluvastuulla oleva hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta on paraikaa lausunnoilla 12.10.2022 saakka. Siinä ehdotetaan uutta olosuhdetekijää, ns. yliopistosairaalalisää, joka kohdentaisi rahoitusta yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille. Neljä yliopistollista sairaalaa ylläpitävää hyvinvointialuetta ja HUS-yhtymä saavat tänä vuonna 5 miljoonan euron määrärahan viiden sote-järjestämislain 51§:n mukaisen valmiuskeskuksen käynnistämiseen nopeutetussa aikataulussa. Viiden sote-valmiuskeskuksen avulla vastataan yhteistyöalueilla aiempaa paremmin suuronnettomuuksiin ja muihin laajoihin häiriötilanteisiin ja tuetaan kaikkia hyvinvointialueita varautumisessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vastuusta edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä varmistaa yhdenvertaiset, yhteen toimivat ja kustannusvaikuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut koko maassa säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevassa laissa. Hyvinvointialueen sekä Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää, alueet saavat rahoituksen valtiolta perustuen tarve- ja olosuhdetekijöihin sekä väestön määrään.

Helsingissä 16.9.2022

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen